

(英法德俄汉)

MULTILINGUAL LEXICON OF LINGUISTICS

English
French
German
Russian
Chinese
English
French
German
Russian
Chinese
English
French
German
Russian
Chinese
English
French
German
Russian
Chinese
English
French
German
Russian
Chinese
北京话
English
French

北京语言学院出版社

责任编辑: 施光亨
封面设计: 程晓钟

多语对照语言学词汇
〔英、法、德、俄、汉〕

刘涌泉 (主编)

吴 杰 崔志升 编

※

北京语言学院出版社出版

(北京海淀区学院路15号)

新华书店北京发行所发行

人民交通出版社印刷厂排版印刷

32 开本 787×1092 毫米 $\frac{1}{32}$ 18.625 印张 403 千字

1988 年 12 月第 1 版 1988 年 12 月第 1 次印刷

印数 1—5000 册

ISBN 7—5619—0042—2/H·31

定价: 7.95 元

前 言

国内曾出版过几种俄汉、英汉的语言学术语汇编，但从未编过法汉、德汉语言学术语的书。这本词汇可以说填补了这一空白。不仅如此，由于附有方便的索引，它实际上等于 20 部双语对照词汇 [$5 \times (5 - 1) = 20$]，读者可以由五种语言之一的术语找到另一种或多种语言的对应术语。

国外虽有几种多语对照的语言学术语（其中有些语种不全）和多种其他类型的术语书，但都无汉语对照。更值得指出的是，这些参考书绝大多数过于陈旧，新兴学科和交叉学科的名词术语没有收入。为反映当代语言学及其边缘学科的最新发展，本书收集了不少人工智能、计算语言学、中文信息处理等方面的术语。

本书虽只收术语三千余条，但这些术语具有普遍性。经验证明：常用的一般性术语容易在各语言中找到对应术语，而罕见的特殊性术语则很难找全。本书词条各语种对应术语齐备，足以说明这一点。

利用电子计算机编词典是本书的一大特点，也是目前世界上的一种潮流。成果有软硬拷贝两种：软拷贝为软盘 5 张，可以作为自动词典调用。硬拷贝为纸版本，可作为一般词典使用。机编词典除能加快辞书的编辑出版过程外，还有一个更大的好处是可以随时扩充、修订，保持词典的先进性。不过在缺乏先进设备的情况下，仍存在一定局限性。例如，我们使用的计算机就不具备处理俄文的能力，因而俄文的处理是通过拉丁字母转写进行的。为了使印刷版本便于一般读者使用，重新恢复了俄文形式。

参加此书编辑的有刘涌泉、吴杰和崔志升。分工情况是：刘涌泉负责语言学术语的搜集整理及计算机处理的总体设计；吴

杰负责程序设计和上机工作；崔志升负责编码和索引等工作。由于我们的水平不高、能力有限，书中免不了存在错误和缺点，希望读者批评指正。最后，对北京语言学院出版社表示深切的谢意，他们在本书的编辑方面化了很多功夫，为本书的早日问世出了不少力。

编者 1987 年 12 月 12 日

体例和符号

1. 本书所收的语言学术语，以英语词条为首，法、德、俄、汉语的相应词条依次排列，分别用略语 E、F、G、R 和 C 字母标记。
2. 汉语词条有汉字和汉语拼音两种。发音以《现代汉语词典》为准，除四声外，还注了轻声(无调号标记)，如 jùzi “句子”。分词是根据《汉语拼音正词法基本原则(试用稿)》和中文信息处理的需要拟定的。(关于中文信息处理中词的切分原则，可参看刘涌泉《谈谈词库问题》，载于《中文信息学报》1986 年 1 卷 1 期。)
3. 凡属不同义项，用 (1)、(2) 加以区别，中间以逗号“，”隔开。
4. 同一义项有不同译名时，分别列出不同的汉语译名，并以逗号“，”分开。
5. 文中的圆括号用于补充意义或表示可以省略，如 antonymy “反义(现象)”。
6. 文中的方括号用于注释，如 Runic “茹尼克文[古代北欧文字]”。
7. 索引分别按法、德、俄、汉语编制，排法是各语种的词条分别排在前面，其后是正文里英语词条的序号(地址)。如法语索引中的 traduction 后面带有 T113，这说明其等价词语均可在正文 T 字母序号为 113 的词条中查到：英语是 transla-

tion, 德语是 Übersetzung, 俄语是 перевод, 汉语是“翻译 fānyì”。

8. 汉语索引是按汉语拼音顺序编排的, 同一汉字的词条放在一起。

目 录

体例和符号	1
词汇正文	1—344
附录:	
1. 法语索引	345—399
2. 德语索引	401—461
3. 俄语索引	463—523
4. 汉语索引	525—585
参考书目	587—588

A

A001

- E. abbreviation
 F. abréviation,
 . abrégement
 G. Abbreviatur, Abkür-
 zung, Abbreviation
 R. аббревиатура,
 аббревиация
 C. 缩写字 suōxiězì, 缩写
 suōxiě

A002

- E. abbreviation formed
 by initials
 F. abréviation par
 initiales, sigle
 G. Initialabkürzung
 R. инициальная
 аббревиатура
 C. 首字母缩略法 shǒuzìmǔ
 suǒlǔèfǎ

A003

- E. abessive
 F. abessif
 G. Abessiv
 R. абессив, лишительный
 падеж

- C. 残缺格 cǎnquēgé

A004

- E. ablative
 F. ablatif
 G. Ablativ
 R. аблатив, отделительный
 падеж
 C. 离格 lígé

A005

- E. ablaut
 F. apophonie
 G. Ablaut
 R. аблаут
 C. 元音交替 yuányīn jiāotì

A006

- E. abnormal phoneme
 F. phonème anomal
 G. anormale Phoneme
 R. аномальная фонема
 C. 不规则音位 bùguīzè
 yīnwèi

A007

- E. abridgement
 F. abrégement
 G. Kürzung
 R. сокращение

- C. 缩写 suōxiě
- A008
- E. abrupt onset
- F. attaque dure, attaque forte
- G. fester Einsatz, scharfer Einsatz
- R. сильный приступ
- C. 突成阻 tūchéngzǔ
- A009
- E. abruptive consonant
- F. consonne momentanée
- G. Momentanlaut
- R. мгновенный согласный
- C. 暂辅音 zànfǔyīn
- A010
- E. absolute construction
- F. construction absolue
- G. absolute Konstruktion
- R. абсолютная конструкция
- C. 独立结构 dúlì jiégòu
- A011
- E. absolute frequency
- F. fréquence absolue
- G. absolute Häufigkeit
- R. абсолютная частотность
- C. 绝对频率 juéduì pínǜ
- A012
- E. absolute
- F. absolutif
- G. Absolutiv, absolutiver

- Kasus
- R. абсолютив
- C. 游离格 yóulígé
- A013
- E. absorption
- F. absorption
- G. Absorption
- R. абсорбция, поглощение
- C. 元音脱落 yuányīn tuōluò
- A014
- E. abstract
- F. abrégé
- G. Abriss
- R. реферат
- C. 文摘 wénzhāi
- A015
- E. abstract noun
- F. nom abstrait
- G. Abstraktum, Begriffswort
- R. имя существительное отвлечённое
- C. 抽象名词 chōuxiàng míngcí
- A016
- E. acataphasia
- F. acataphasie
- G. Acataphasie
- R. акатафазия
- C. 语法错乱 yǔfǎ cuòluàn
- A017

E. accent	Betonung
F. accent	R. акцентуация
G. Akzent	C. 重音法 zhòngyīnfǎ
R. акцент	A022
C. 口音 kǒuyīn	E. accessory word
A018	F. mot accessoire
E. accent (2)	G. Hilfswort, Nebenwort
F. accent	R. служебное слово
G. Akzent	C. 虚词 xūcí
R. акцент	A023
C. 重音 zhòngyīn (1). 重音符 zhòngyīnfú (2)	E. accidence
A019	F. flexion
E. accent shift	G. Formenlehre, Morphologie, Flexion
F. déplacement de l'accent	R. словоизменение, морфология
G. Akzentverschiebung, Akzentumschwung	C. 词形变化 cíxíng biànhuà
R. перемещение ударения	A024
C. 重音转移 zhòngyīn zhuǎnyí	E. accommodation
A020	F. accommodation
E. accentology	G. Anpassung
F. accentologie	R. аккомодация
G. Tonlehre	C. 部分同化 bùfēn tóng huà
R. акцентология	A025
C. 重音学 zhòngyīnxué	E. accumulation
A021	F. accumulation
E. accentuation	G. Akkumulation
F. accentuation	R. аккумуляция, скопление
G. Akzentuierung,	C. 积聚 jījù
	A026
	E. accusative

F. accusatif G. Akkusativ R. винительный падеж C. 宾格 bīngé A027 E. achrony F. achronie G. Achronie R. ахрония C. 无时性 wúshíxìng A028 E. acoustic classification F. classement acoustique G. akustische Klassifizierung R. акустическая классификация C. 声学分类 shēngxué fēnlèi A029 E. acoustic features F. traits acoustiques G. akustische Eigenschaften R. акустические признаки C. 声学特征 shēngxué tèzhēng A030 E. acoustic phonetics F. phonétique acoustique G. akustische Phonetik	R. акустическая фонетика C. 声学语音学 shēngxué yǔyīnxué A031 E. acronym F. acronyme G. Akronym R. акроним C. 缩略词 suōlüècí A032 E. acrophonic writing F. écriture acrophonétique G. akrophonetisches Alphabet R. акрофоническое письмо C. 截头表音文字 jiétóu biǎoyīn wénzì A033 E. acrophony F. acrophonie G. Akrophonie R. акрофония C. 截头表音法 jiétóu biǎoyīnfǎ A034 E. action noun F. nom d'action G. Aktionssubstantiv R. имя действия C. 动作名词 dòngzuò míngcí

- míngcí
- A035
- E. active construction
 - F. construction active
 - G. aktive Konstruktion
 - R. активная конструкция
 - C. 主动结构 zhǔdòng
jiégòu
- A036
- E. active participle
 - F. participe actif
 - G. aktives Partizip
 - R. причастие действительного залога
 - C. 主动形动词 zhǔdòng
xíngdòngcí, 主动分词
zhǔdòng fēncí
- A037
- E. active sentence
 - F. phrase à la voix active
 - G. Aktivsatz
 - R. активное предложение
 - C. 主动句 zhǔdòngjù
- A038
- E. active vocabulary
 - F. vocabulaire actif
 - G. aktiver Wortschatz
 - R. активный словарь
 - C. 积极词汇 jījí cíhuì
- A039
- E. active voice
- F. voix active
- G. Aktiv
- R. действительный залог
- C. 主动态 zhǔdòngtài
- A040
- E. actor
 - F. actant, agent
 - G. Aktant, Agens
 - R. деятель, агент, действительное лицо
 - C. 动作者 dòngzuòzhě, 施事 shīshì
- A041
- E. actual division of the sentence
 - F. division actuelle de la phrase
 - G. aktuelle Gliederung des Satzes
 - R. актуальное членение предложения
 - C. 句子的实际切分 jùzi de
shíjī qiēfēn
- A042
- E. actualization
 - F. actualisation
 - G. Aktualisierung
 - R. актуализация
 - C. 现实化 xiànshíhuà
- A043
- E. actum

F. agi G. Aktum R. актум C. 表动作者的宾格 biǎo dòngzuòzhě de bīngé A044 E. acute accent F. accent aigu G. Akut, Hochton R. акут C. 尖音符 jiānyīnfú, 尖重音 jiānzhòngyīn A045 E. acute-grave F. aigu-grave G. akut-gravis R. высокая тональность -низкая тональность C. 锐音对钝音 ruìyīn duì dùnyīn A046 E. acuteness F. acuité G. Akuität R. острота C. 尖音质 jiānyīnzhì A047 E. adage F. adage G. Sprichwort, Maxime R. пословица, поговорка	C. 谚语 yànyǔ A048 E. adaptation F. adaptation G. Adaptation, Anpassung R. адаптация C. 顺应变化 shùnyīng biànhuà A049 E. addition rule F. règle d'addition G. Additionsregel R. правило аддиции C. 添加规则 tiānjiā guīzé A050 E. address F. allocution G. Anrede R. обращение C. 呼语 hūyǔ A051 E. addressee F. destinataire G. Adressat R. адресат, получитель C. 收讯者 shōuxùnzhe A052 E. addressor F. émetteur G. Sender

- R. передатчик
C. 发讯者 fāxùnzhe
- A053
E. adessive
F. adessif
G. Adessivus
R. адессив
C. 近处格 jìnchùgé
- A054
E. adherent
F. épithète
G. Epitheton
R. эпитет
C. 形容词 xíngróngyǔ
- A055
E. aditive
F. aditif
G. Aditivus
R. адитив
C. 趋向格 qūxiànggé
- A056
E. adjectival declension
F. déclinaison adjectivale
G. adjektivische Deklination
R. склонение прилагательных
C. 形容词变格法 xíngróngcí biàngé fǎ
- A057
E. adjectival numeral
- F. numéral adjectif
G. adjektivisches Numerale
R. прилагательное числительное
C. 形数词 xíngshùcí
- A058
E. adjectival pronoun
F. pronom adjectival
G. adjektivisches Pronomen
R. местоимение-прилагательное
C. 形代词 xíngdàicí
- A059
E. adjective
F. adjectif
G. Adjektiv, Eigenschaftswort
R. прилагательное
C. 形容词 xíngróngcí
- A060
E. adjective of intensity
F. adjectif marquant l'intensification
G. intensivierendes Adjektiv
R. усилительное прилагательное
C. 加强性形容词 jiāqíngxìng xíngróngcí

A061

- E. adjectivization
- F. adjectivation
- G. Adjektivierung
- R. адъективация
- C. 形容词化 xíngróngcíhuà

A062

- E. adjunct
- F. mot accessoire, complément
- G. Attribut, Zusatz, Adjunkt
- R. определение, обстоя-
тельство́нное слово
- C. 修饰成分 xiūshì chéng-
fèn, 附加语 fùjiāyǔ

A063

- E. adjunction
- F. adjonction
- G. Adjunktion
- R. примыкание
- C. 邻接 línjiē

A064

- E. adnominal case
- F. cas adnominal
- G. adnominaler Kasus
- R. приимённый (адноми-
нальный) падеж
- C. 属名词格 shǔmíngcígé

A065

- E. adolescent speech

- F. langage des adoles-
cents

- G. Jugendsprache

- R. язык подростков

- C. 青少年语言 qīng-shào-
nián yǔyán

A066

- E. adstrat

- F. adstrat

- G. Adstrat

- R. адстрат

- C. 附层 fùcéng

A067

- E. adult speech

- F. langage adulte

- G. Erwachsenensprache

- R. язык взрослых

- C. 成人语言 chéngren yǔ-
yán

A068

- E. adverb

- F. adverbe

- G. Adverb (ium), Umstan-
dswort

- R. наречие

- C. 副词 fùcí

A069

- E. adverb of cause

- F. adverbe de cause

- G. kausales Adverb

- R. наречие причины

- C. 原因副词 yuányīn fùcí
A070
E. adverb of circumstance
F. adverbe de circonstance
G. Umstandsadverb
R. обстоятельное наречие
C. 条件副词 tiáojiàn fùcí
A071
E. adverb of extent
F. adverbe de mesure
G. Adverb des Masses
R. наречие меры
C. 程度副词 chéngdù fùcí
A072
E. adverb of manner
F. adverbe de manière
G. Adverb des Art und Weise
R. наречие образа действия
C. 方式副词 fāngshì fùcí
A073
E. adverb of place
F. adverbe de lieu
G. Ortsadverb
R. наречие места
C. 地点副词 dìdiǎn fùcí
A074
E. adverb of time
F. adverbe de temps
G. Temporaladverb
R. наречие времени
C. 时间副词 shíjiān fùcí
A075
E. adverbial
F. adverbial
G. adverbial, verbal
R. приглагольный, адverbальный
C. 属动词的 shǔdòngcíde
A076
E. adverbial (1)
F. adverbial
G. adverbial, adverbial
R. адverbиальный, наречный
C. 副词的 fùcíde
A077
E. adverbial (2)
F. complément circonstanciel
G. adverbiale Bestimmung
R. обстоятельство
C. 状语 zhuàngyǔ
A078
E. adverbial clause
F. proposition adverbiale
G. Adverbialsatz
R. обстоятельное предложение

<p>C. 状语从句 zhuàngyǔ
cǎngjù</p> <p>A079</p> <p>E. adverbial modifier</p> <p>F. complément circonstanciel</p> <p>G. adverbiale Bestimmung, Umstandsbestimmung</p> <p>R. обстоятельство</p> <p>C. 状语 zhuàngyǔ</p> <p>A080</p> <p>E. adverbial of cause</p> <p>F. complément circonstanciel de cause</p> <p>G. Kausalbestimmung</p> <p>R. обстоятельство причины</p> <p>C. 原因状语 yuányīn zhuàngyǔ</p> <p>A081</p> <p>E. adverbial of concession</p> <p>F. complément circonstanciel de concession</p> <p>G. Konzessivbestimmung</p> <p>R. обстоятельство уступки</p> <p>C. 让步状语 ràngbù zhuàngyǔ</p> <p>A082</p> <p>E. adverbial of condition</p> <p>F. complément circonstanciel de condition</p>	stanciel de condition G. Konditionalbestimmung R. обстоятельство условия C. 条件状语 tiáojiàn zhuàngyǔ A083 E. adverbial of degree F. complément circonstanciel de quantité G. Adverbialbestimmung des Masses R. обстоятельство степени C. 程度状语 chéngdù zhuàngyǔ A084 E. adverbial of extent F. complément circonstanciel de mesure G. Adverbialbestimmung des Masses R. обстоятельство меры C. 程度状语 chéngdù zhuàngyǔ A085 E. adverbial of manner F. complément circonstanciel de manière G. Modalbestimmung R. обстоятельство образа действия C. 方式状语 fāngshì